

odplačano, kar nas zelo veseli. Cena toku in najemnina za števec je ostala nespremenjena. Občni zbor je izvolil za načelnika zadruga g. inž. Franca Mikuž. Namesto umrlega člana, bivšega gostilničarja g. Horvat Ivana v Belčincih je bil v nadzorstvo izvoljen g. Franjo Dečko.

Sobota. Letošnji nabori so kazali popolnoma drugo lice, kakor prejšnja leta. Mirno in dostojno in s smehom na ustnicah so prihajali fantje k naboru in so tako tudi odhajali. Nikjer ni bilo ne nereda in ne razgrajanja. Tako so naši vrli fantje pretrgali niti s preteklostjo in začeli pametno življenje. Veseli nas to, fantje! Resni časi zahtevajo resne ljudi! — Gradbeno gibanje v prestolci naše Slovenske Krajine bo letos, kakor vsi znaki kažejo, zelo živahno. Gradba soboškega kopališča je v polnem teku. Izdanih je sedem dovoljenj za gradbo stanovanjskih hiš, enega gospodarskega poslopja itd. Veseli nas gradba stanovanjskih hiš, ker v Soboti še zmiraj pri-

manjkuje stanovanj. — V maju so umrli v bolnici: dve moški in štiri ženske osebe. — Borza dela v Soboti izkazuje sledeče stanje: Prijavilo se je za poljsko delo 660 moških, 127 obrtnikov, 49 težakov, 2 služitelja in 1 žel. kurjač, za poljsko delo 99 poljskih delavk, 13 služkinj in 1 uradnica, skupaj 840 moških in 113 ženskih oseb, vseh skupaj 953 oseb. Na razpolago so bila 3 mesta za vajence. Poročamo to javnosti v vednost kot kronisti.

Črenšovci. Pri Hozjanovih so pekli kruh, po nepredvidnosti se je vžgala obleka na peči in zgoralo je vse, kar je bilo v sobi. Sreča v nesreči je bila, da ogenj ni prodrl iz sobe. — Na Gornji Bistrici je Mura naplavila žensko truplo, ki je bilo približno 7 dni v vodi. Pokojna je imela dve rani, ki jih je mogoče dobila v vodi, ali ni izključeno, da gre za kak umor. Pokopali so jo tu na gornjebistriškem pokopališču. — Na Srednji Bistrici so povzročile jagode na šolskem vrtu celo revolucijo. Orožniki zaslišujejo deco dan za dnevom.

DRUŠTVENE VESTI

Po vzgledu naših velikih mož.

Franjo Tanjšek, št. Andraž pri Vel.

Težko vzdušje vlada v svetu. Bolj ko napredujejo tehnične iznajdbe, ki bi omogočale srečo in zadovoljstvo človeštva, pa raste beda in nezadovoljnost. Ljudskih množic se polašča malodušnost. Tisti, ki jim je sebičnost zvezdavadnica v življenju, uporabljajo položaj, da pridejo do svojega dobička. Vlada prava tekma za korita. Drug drugega odriva od korit, nasilnejši pridejo do njih. Laž in kleveta gospodari. Te razmere izrabljajo krivi preroki, ki se pojavljajo vedno takrat, ko menijo, da so ugodna tla za sejanje materialističnih in brezverskih načel. S temi načeli so združene obljube, ki se

ne bodo nikdar izpolnile, ker se ne morejo. Zgodovina spričuje, da so takšna načela vedno prinašala zlo za posameznike in narode. Vihar, ki divja v svetovnem ozračju, dosega tudi naše ljudstvo. Hoče ga izkoreniniti iz njegove duhovnosti. Naše slovensko ljudstvo ne bo sledilo krivim prerokom ne od desne in ne od leve, ker je ostalo zvesto dedščini svojih očetov, ker se ne bo nikoli izneverilo svojim edino pravi načelom. Kakor je v pretekli dobi verno sledilo svojim velikim prerokom, ki so ga dramili in budili, ki so ga vedno opozarjali na nevarnosti in zmote, ki so ga končno srečno privedli preko vseh zaprek in težav v svobodni dom, tako bo tudi v bodočnosti ostalo zvesto njihovem zgledu ter bo sledilo njihovim smernicam. Smoter nam je isti, samo sredstva se spreminjajo. Cilj je stari, pota so nova. Za ta pota je poklicana naša mladina, da stopa po njih zanosno in značajno. Njena naloga je, da ohrani v našem narodu sredi stiske, bede in zmede jasen pogled za naša katoliška in narodna načela. Na

Cirilova knjigarna

v Mariboru

priporoča gg. duhovnikom:

Dr. Joseph Penz: Kinder-Ansprachen, kart. Din 40.—

Weingartner: Kurze Katechismuspredigten, kart. Din 32.—

Alfons Heun: Altar und Leben, kart. Din 32.—

Keller: Salve Regina, Muttergottespredigten, kart. Din 54.—

Dr. Adalbert Brennkemeyer: Stunden der Einkehr, kart. Din 30.—

Schnettler: Christus und die Rätsel des Lebens, broš. Din 100.—

Nikolussi: Volkskanzel-Skizzen und Material für Sonn- und Festtagspredigten, kart. Din 56.—

Coodier: Jezus Christus als Mensch unter Menschen, kart. Din 100.—

tej poti ji bodo svetili svetli zgledi naših velikih prerokov: Slomška, Kreka, Jegliča ...

*

SATTNERJEV KONCERT V LJUTOMERU.

Ljutomersko pevsko okrožje je pod okriljem Pevske zveze v Ljubljani priredilo dne 2. junija t. l. svoj prvi nastop v dvorani Katoliškega doma v Ljutomeru. To je bil prvi koncert okrožja, zato je treba njegovo prireditev s tega stališča presojati in odpustiti vse, kar se drži začetnih nastopov. Zbori so bili po večini številčno šibki, le pevska zbor Gornje Radgone in Ljutomera sta nastopila z večjim številom pevcev. Ker je bila prireditev posvečena P. H. Sattnerju, so bila na sporedu samo njegova glasbena dela. Veseli zbor, ki ga je zapel moški zbor skupno, je bil dobro podan in je lepo donel. Za njim je nastopil mešani zbor iz Sv. Jurija na Ščavnici pod vodstvom g. organista Kocbeka. Mešani zbor

glije, od katerega si je izposodil 1000 frankov. Stavil je na številko 17 in sicer nekaj krat zaporedoma, in dobival. Komaj je še ujel vlak, ki je odpeljal njega in njegov »čisti dobiček« v znesku 300 tisoč frankov proti domu.

Vzorne konzerve.

Leta 1825 je britski polarni raziskovalec Ed. Parry v polarnem ledovju ostavil dve konzervni skatli, ki ju je šest let pozneje našel James Clarke Ross s svojim stricem Johnom Rossom, ko sta odkrila magnetski severni tečaj. Dve leti nato jih je James Ross daroval kapitanu pomožne ladje »Isabele«, s katero se je vrnil domov, a kapitan je obe

vinogradov od izvora Sotle do njenega izliva v Savo pri Brežicah je bila ustvarjena kmalu po nastopu trtne uši in se je ohranila do danes.

Hudo je udarila trtna uš kmeta in ga natirala v obup. Čisto ob robu propada mu je prišla pomoč z ameriško trto. In ta ga ni samo dvignila iznad valov pogibelj, pomagala mu je celo na konja, da je bil kos obveznostim in dajatvam, si je popravil dom in si je še prihranil znatne vsote.

V res neznosni gospodarski krizi po udaru trtne kuge ni nikdo pričakoval tako znatne ter temeljite odpomoči, kakor je prišla nepričakovano z novimi vinogradnimi nasadi.

Napredne in bolj dalekovidne vinogradnike ni krepil le vinski pridelek, zaslužili so dobro s trsnimi šolami in s prodajo svežih cepičev. Dobro so prodajali vse, karkoli je bilo v zvezi s trto.

Človek pa primeroma zelo naglo pozabi na prestano gorje ter trpljenje in tako je bilo tudi po spodnjih krajih. Komaj so ljudje pričeli okušati sladkost in denarno moč ter veljavo amerikanca, so pozabili

na rake, na dobo tobačne švercarije in na naravnost obupne čase opustošenja po trtni uši.

Le starejši so še tu in tam pri novi kapljki obujali spomine pri poslušanju žabje godbe, kako ni bilo pred toliko in toliko leti po celi Obsotlski dolini 100 žab, ker so morale na šibo za vabo rakom. Če se je le drznila kaka samotarka, da je zakvakala iz kake grabe in mlake, jo je ubralo za njo po deset potepuških rakarjev, ki niso poprej mirovali, dokler ni odromala žaba v rakarsko malho.

Tu in tam je še znal kateri povedati, kako nevarni dolgini so bili tobakarji in kako so plesali večkrat krvave čardaše s financarji.

Po tako sijajni obroditvi nove trte junak iz Sotmelj — Vinko Lapuh ni užival hvaležnega spomina. Dolžili so ga nazadnjaštva in so ga zmerjali za škodljivca kmečkih koristi. Čim prej bi bile razkuževalne komisije opravile z vinogradi ter izsekale staro trto, tem prej bi bilo došlo do novega blagostanja.

Niti največji dobrotnik spodnjih krajev, g. Ivan Balon, ni žel trajne hvaležnosti, ker sicer bi moral imeti že davno spomenik, ki bi bil viden daleč po Obsotlski dolini. Mlajši svet niti ne zna, kdo je bil oče

iz Križevc je vodil g. pevovodja kaplan Ašič. Odpeli so »Po zimi iz šole«. Zbor ima dobre glasove, vneto poje ter točno sledi svojemu pevovodji. Iz Gornje Radgone je prišlo pod vodstvom pevovodje g. Čirčiča kakih 30 pevcev. Zbor od Sv. Tomaža pri Ormožu, ki ga vodi pevovodja g. Zemljič, je zapel »K polnočnici«; zbor je številčno šibek, a svojo nalogo je prav dobro rešil in seveda prejel primerno priznanje. Skupni mešani zbor pod vodstvom g. Potočnika je zapel »Vstal je Gospod« s spremljavo klavirja in harmonija, to je večje glasbeno delo, ki zahteva globlji uživetja. Mešani zbor iz Male Nedelje, ki ga vodi pevovodja g. Verzel, je zapel odlomek iz

»Jeftejeve prislege«. Tudi Verzej je prišel s svojim mešanim zborom. Ljutomerčani so pa že stari znanci, ki kaj pridno in požrtvovalno delajo. Zapel so: »Oj z Bogom ti, planinski svet«, mešani zbor, in »Pogled v nedolžno oko«, moški zbor. Zbor vodi g. Potočnik. Oba zbora, mešani kakor moški, sta bila lepo ubrana. P. Kamilo Kolb, ki je posetil to Sattnerjevo proslavo, je zapel ob velikem navdušenju publike s svojim orjaškim glasom solo iz kantate »V peplinski noči«, spremljala ga je na klavirju gospa Minka Zacherl. Skupni zbori so končno podali »Našo pesem«, ki je mogočno donela v svoji preprosti veličastnosti živo in toplo iz srca. — Vsekakor se mora

izreči izredno priznanje vsem pevovodjem in pevcem, zakaj lepi uspeh je vse navdušil za nadaljnjo smotreno delo, ki naj kmalu pokaže novih uspehov.

V nedeljo dne 23. t. m. vsi na koncert ljutomerskega pevskega okrožja, ki se vrši v Križevcih popoldne ob 3. uri v Slomšekovi dvorani. Nastopi sedem zborov okrožja z izbranim sporedom. Pridite!

Ne veste, kaj bi predavali ljudem? Naročite si knjižice »Slovenskega gospodarja« in povejte posebno mladini tudi kaj praktičnega. Radevolje sprejememo tudi predloge, kake knjižice naj bi se izdali za vašo društvena predavanja gospodarskega značaja.

Odprta noč in dan so groba vrata

Sv. Trojica. V začetku meseca junija je ležal na mrtvaškem odru, ovenčan z najlepšim cvetjem in vencji, 21letni mladenič Karol Vračko. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala številna množica ljudi. V miru počivaj, dragi naš Karl!

Polenšak pri Ptuj. Zadnje sredo smo v lepem številu spremljali tja na njivo mirnega počitka telesne ostanke blage matere, dobre žene, vdove Tobijas Verone, kmetice iz Strejca. Težka naduha ji je v 71. letu starosti pretrgala nit življenja. Mirna in lahka je bila smrt te pravične, poštene in dobre žene. Naj ji bo ljubi Bog obilni plačnik! Kdo naj opiše število tistih, ki jim je kumovala pri sv. krstu in sv. birmi? In koliko je pokojna darovala in sama napravila v prejšnjih časih za našo župno cerkev in za domačo krasno kapelo z lepim zvonom, ki ji je milo donel v zadnji pozdrav! Mogočno pa so oznanjali njeno radodarnost peteri veliki zvonovi iz stolpa župne cerkve, za katere je darovala velike svote. Zadele pa so njo in njenega pokojnega moža tudi večkrat hude nesreče: pri živini, na polju; ogenj je upepelil hišo in gospodarsko poslopje in vse, tako da sta si ovsenega kruha izprosila od dobrih ljudi. Pa ni tarna-

la in klela, ni se preveč žalostila, ampak je vedno in vedno ponavljala besede Jobove: »Bog je dal, Bog je vzel, bodi slavljen njegovo sveto ime!« L. danes se vidi radi tega zupanja v Boga najobilnejši božji blagoslov. Dragi in blaga Verona, počivaj v miru! Hčerki edinki in njenemu možu ter celi rodbini naše iskreno sožalje! — Med nebeške krilatec je vzletela na binkoštno soboto dušica otroka Roškar Marije iz Pritinske. Naj tam v družbi angelov prosí milosti in sreče za svoje domače in za nas, posebno pa za svojega uječa Martina, ki je tako naglo preminul na velikonočno nedeljo zvečer!

Luče. Na binkoštni ponedeljek dne 9. junija smo pokopali ob veliki udeležbi ljudi iz cele fare in ob spremstvu tukajšnjih gasilcev vobče priljubljenega, jako uslužnega in pridnega farnega cerkovnika Ivana Krebs, ki je umrl v 71. letu svojega življenja, ponoči od petka na soboto. Blagopokojni je v svojem življenju veliko delal in trpel po Ogrskem in Romuniji, da si je prislužil toliko, da si je postavil doma v Lučah svojo hišo. Pred kakimi dobri 20 leti je nastopil službo tukajšnjega farnega cerkovnika, katero službo je opravljal prav zvesto, marljivo in skrbno. Bil je dobre-

ga in vernega srca. Pogosto je prejemal sv. zakramente, 14 dni pred smrtjo je zapazil, da so se pasle ovce po neki rži. Šel jih je zavrniti. Pri tem pa je starček nesrečno padel, si zlomil rebro in zadobil notranje poškodbe, tako da je na posledicah umrl. Še dne 4. t. m. je mežnari, potem pa se peljal k zdravniku, na večer je legel in bil previden s sv. zakramenti. Prejcl je sv. obhajilo še v četrtek in petek. Naglo je hujšal, dokler ni dne 9. t. m. ob enih v Gospodu zaspal. Domači pevski zbor mu je zapel pesmi žalostinke pred hišo, v cerkvi in na pokopališču, domači g. župnik pa se je ob odprtem grobu poslovil od rajnega ter mu želel večni pokoj, žalujočemu sinu organistu Albinu Krebs in hčerki Mariji por. Kaker tolažbo v Bogu sv. Duhu, vsem pogrebečcem pa, da bi bili vedno templji sv. Duha ter tako pripravljeni na neznani odhod v skrivnostno večnost. Saj vsak mrlič oznanja: Danes meni, jutri tebi!

Sladka gora. Dvakrat je že letos obiskala nemila smrt dobro krščansko hišo Führerjevo v Dolgi gori ter pretrgala življenje dveh zakoncev Martina in Ane Führer. Ločiti sta se morala od ljubih in dobrih otrok, dragih sosedov in prijateljev ter odšla k Bogu po

obnove, katera je krepila skozi desetletja našega kmeta in je dala lepim krajem Slovenskega Štajerja nad vse prikupljivo vinogradniško lice.

Bogznaj, kaj vse se uči naša mladež iz zgodovine, prepričan sem pa, da ni zabeleženo v nobeni naši učni knjigi, kdo je bil Ivan Balon in kako je pomagal štajerskemu vinogradniku, kakor nikdo ne pred njim in dosedaj ne za njim!

Dodatek.

Popis dobe med propastjo stare trte ter vstajanjem amerikske bi ne bil popoln, če bi se ne dotaknili zvonjenja ter streljanja proti toči.

Trta, stara ter nova, imata skupnega sovražnika — točo. In proti temu uničevalcu, ki grozi s svojim ledenim bičem iz nebesnih oblakov, se je boril vinogradnik v vseh časih z vsemi mogočimi pripomočki. Gotovo najstarejše obrambno sredstvo v poletni ter jesenski hudi uri je zvon. Ob pojavu nevarnih oblakov se pač oglasi glas zvona iz zvonikovih lin. In glas bronca, spremljan od goreče ljudske vere v božjo prizanesljivost, razganja oblake in odganja točo. Gorje

cerkovniku, ki bi zamudil z zvonjenjem in bi zabila kraj v njegovi odsotnosti toča! Za take slučaje poznajo naši vinogradniki občutno kazen: nemarni ali zanikerni cerkovnik se mora obrisati za vinsko zbirco.

Drugi razganjač točinih oblakov pa je — strel. Streljanje proti toči mora biti zelo staro in so bratili z njim pred opasnimi nevihtami že staro trto. Streljali so iz topičev in iz pištol. Strelač je vzel v roke dve nabiti pištoli, jih prekrizal (položil eno preko druge) in tako ustrelil proti nebu.

Običaj streljanja proti toči je bil ukoreninjen po hrvatskem Zagorju ob Sotli. Hrvati so pobirali prostovoljne prispevke za smodnik po obeh straneh Sotle. Streljali so od pozne spomladi do trgatve in to ob pojavu količkaj zamotanih ter neurje obetajočih oblakov. Pokalo je izpred zagorskih cerkev, z gričev ter holmov, kakor bi bili dobri kumeki najsrdečiji boj s Turki. Hrvaskim strelcem je bilo pokanje možnarjev in pištol v največjo zabavo; starejši ljudje so trdno verovali, da je mogoče prepoditi nevarne megle s streli in so darovali radi za smodnik.

(Dalje sledi.)

škafli potem podaril muzeju v Hullu v spomin na Parryjeva ter Rossova potovanja. — Skoraj sto let se ni nihče zanimal za obe konservi, ki sta ostali zaprti. Vsi so pač mislili, da sta pokvarjeni. Toda leta 1913 tedanji ravnatelj muzeja ni mogel premagati svoje radovednosti in ju je odprl. V eni je bilo prekaženo goveje meso, v drugi grahova kaša, oboje v neoporečenem stanju. Pokušanja je dognala, da nista konservi v sto letih izgubili niti senčice svojega okusa.

Najbolj nevarna naravna prikazen je blisk. Eden sam blisk traja 1/100.000 sekunde in sproži 50 milijonov konjskih sil,